

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Фонда за пензијско и инвалидско осигурање
Републике Српске
за период 01.01 - 31.12.2020. године**

Број: РВ025-21

Бања Лука, 16.03.2021. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	4
IV	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	5
	1. Увод	5
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	5
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	5
	4. Набавке	7
	5. Припрема и доношење буџета	8
	6. Финансијски извјештаји	9
	6.1. Извјештај о извршењу буџета	9
	6.1.1. Приходи и примици	9
	6.1.2. Расходи и издаци	11
	6.2. Имовина, обавезе и извори	13
	6.2.1. Имовина	13
	6.2.2. Обавезе	17
	6.2.3. Извори и промјене на нето имовини	18
	6.3. Ванбилансна евиденција	18
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	18
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	19

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05 и Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2020. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2020. године; прихода, примитака, расхода и издатака, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је даље описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника финансијске извјештаје Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2020. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше ревизијско мишљење.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са

Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 16.03.2021. године

Главни ревизор

Јово Радукић с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске за 2020. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске за 2020. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја директор Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске.

Бања Лука, 16.03.2021. године

Главни ревизор

Јово Радукић с.р.

III КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2020. годину;
- Одлука о усвајању Ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању;
- Закон о платама запослених у јавним службама Републике Српске;
- Закон о доприносима; Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса;
- Закон о порезу на доходак и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске;
- Одлука о утврђивању цијене рада;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

IV ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеној РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Фонд), чији је оснивач Влада Републике Српске, је институција која врши јавна овлашћења ради остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања и обавља послове у складу са чланом 98. Закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 134/11, 82/13, 96/13 и 103/15) - у даљем тексту: Закон о ПИО. На организацију и рад Фонда примјењује се закон којим се уређује систем јавних служби. Пословне активности из свог дјелокруга Фонд обавља кроз филијале (Бања Лука, Бијељина, Добој, Приједор, Источно Сарајево и Требиње) и пословнице у саставу филијала. Сједиште Фонда је у Бијељини.

Фонд је оснивач Пензијског резервног фонда Републике Српске а. д. Бања Лука (у даљем тексту: ПРЕФ) у који преноси имовину стечену по основу прописа о приватизацији, као и Друштва за управљање Пензијским резервним фондом Републике Српске (у даљем тексту: Друштво за управљање ПРЕФ-ом).

Фонд је укључен у Јединствен рачун трезора Републике Српске (преко којег обавља финансијске трансакције) и његова главна књига је у цјелости у саставу главне књиге трезора Републике, што је дефинисано измјенама Закона о буџетском систему Републике Српске, Закона о трезору, Закона о ПИО и Закона о доприносима.

Чланом 152. Закона о ПИО и чланом 32. Статута Фонда („Службени гласник Републике Српске" број 31/16 и 48/19) је дефинисано да се средства за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, као и средства за рад Фонда обезбјеђују из буџета Републике Српске у складу са прописима који уређују буџетски систем и трезорско пословање. Средства по основу доприноса, добити ПРЕФ-а, издавања у закуп и продаје имовине Фонда, услуга стручне службе, субвенција и донација, накнаде штете причињене Фонду, као и остала средства припадају буџету Републике Српске.

Предмет ревизије су појединачни финансијски извјештаји Фонда, сачињени на основу евидентираних трансакција у оквиру главне књиге трезора.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2020. године, Фонд није имао примједби.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске вршила је финансијску ревизију Фонда за 2019. годину. У ревизијском извјештају за поменути годину није било препорука.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Фонда је дефинисана организација, обим послова, права, обавезе, одговорности и надлежности, заступање и представљање, као и друга питања од значаја за рад Фонда.

Органи Фонда су управни одбор (који броји девет чланова) као орган управљања и директор као орган руковођења, које именује и разрјешава Влада Републике Српске на период од четири године.

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Фонду дефинисана је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, којим је систематизовано 374 радних мјеста за 567 извршилаца. На дан 31.12.2020. године у Фонду је било запослено укупно 556 радника, од тога 538 радника на неодређено вријеме, 12 радника на одређено вријеме, 6 приправника и 6 волонтера примљених ради обављања приправничког стажа.

У току 2020. године радни однос на неодређено вријеме у Фонду засновало је 25 радника. Од наведеног броја радника са 19 је након проведене конкурсне процедуре закључен уговор о раду на неодређено вријеме, два запослена су се вратила на посао након истека неплаћеног одсуства, три након престанка обављања функције на коју су именовани, по основу које им је одобрено мировање права и обавеза, а са једним радником је закључен уговор о раду на неодређено вријеме на основу рјешења о именовању.

Радни однос на одређено вријеме у току 2020. године засновало је 46 извршилаца, ради замјене привремено одсутних радника до њиховог повратка, а у вези члана 39. став 4. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16 и 66/18) или због објективних разлога који су оправдани, повећаног обима посла, позивајући се на члан 39. став 1. и 2. Закона о раду. Са наведеним извршиоцима Фонд је у току 2020. године закључио један или више уговора о раду на одређено вријеме и до краја 2020. године истеком уговора о раду за њих 60 је престао радни однос. На дан 31.12.2020. године 18 извршилаца је било у радном односу на одређено вријеме. Радни однос на неодређено вријеме у току 2020. године престао је за 23 извршиоца (одлазак у пензију, мировање радног односа и др.).

Према одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) именовано је одговорно лице за успостављање финансијског управљања и контроле, донесена је Процедура израде извјештаја о систему финансијског управљања и контроле, сачињени су полугодишњи и годишњи извјештаји о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2020. годину, планови рада на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2021. годину којим су представљене даље намјере на усклађивању постојећег система интерне контроле са документима препорученим Приручником за успостављање и развој финансијског управљања и контроле (идентификациони лист процеса, мапа процеса, садржај процедуре и дијаграм тока), изјаве о достигнутом степену развоја система интерних финансијских контрола и планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја у 2020. години, књига пословних процеса, регистар ризика и стратегија управљања ризицима.

У 2020. години су остварени примици од продаје некретнина (зграде и земљишта у износу од 2.627.700 КМ) које је Фонд ПИО добио од Поштанске штедионице на име намирења дијела потраживања, за шта је потписан уговор о преносу права својине и посједа 17.02.2020.године. Поменути уговором дефинисано је да су уговорне стране сагласне са преносом некретнина чија је процијењена фер тржишна вриједност 3.112.000 КМ (процјена судског вјештака грађевинско-архитектонске струке од 09.08.2019.године). Одлуком Управног одбора Фонда од 26.02.2020. године, дата је сагласност директору да покрене поступак продаје поменутих некретнина. Продаја некретнина проведена је путем поступка јавног надметања - лицитације, за чије потребе је извршена нова процјена фер тржишне вриједности зграде и земљишта у износу од 2.616.680 КМ (процјену извршио Економски институт а.д. Бања Лука, 05.03.2020.године). Новом процјеном вриједности некретнина, која

је представљала минималну почетну цијену у поступку продаје, вриједност поменутих некретнина утврђена је ниже за 495.320 КМ од процјене по основу које је Фонд намирио дио потраживања од Поштанске штедионице.

Пословником интегрисаног система менаџмента Фонда, креиране су процедуре и упутства по свим појединачним активностима којима су дефинисане контролне активности у спровођењу и предузимању одговарајућих радњи, а које се односе на управљачке контролне поступке, планирање и извјештавање, управљање људским ресурсима, административне контролне поступке, управљање имовином, јавне набавке, финансијско-рачуноводствене контролне поступке, функционисање информационог система, физичку заштиту објеката и опреме, заштиту здравља запослених и безбиједност на раду, информисање и комуникацију и надгледање и преиспитивање система. Руководство врши преиспитивање система, након чега се доносе закључци који садрже потребне активности и мјере, описе планираних послова за унапређење, одређују носиоци, ресурси и рокови за њихово провођење.

Попис имовине и обавеза Фонда са стањем на дан 31.12.2020. године проведен је у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16).

Јединица за интерну ревизију успостављена је као посебан организациони и функционално независан дио Фонда у коме је систематизовано укупно пет мјеста од чега једно радно мјесто – руководилац јединице и четири интерна ревизора. Сва наведена мјеста су попуњена. У току 2020. године планиране су и извршене 32 интерне ревизије за које су сачињени коначни извјештаји.

Ревизијом нису утврђени недостаци система интерних контрола чиме су створене претпоставке за функционисање истих на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са законима и другим прописима.

4. Набавке

План јавних набавки Фонда за 2020. годину усвојен је 25.12.2019. године. Фонд је извршио једну измјену и допуну поменутог плана.

Укупна планирана вриједност набавки за 2020. годину након измјене и допуне износи 6.327.183 КМ без пореза на додату вриједност (у наставку ПДВ; сви износи у наставку, а који се односе на јавне набавке су исказани без ПДВ-а).

Предвиђено је провођење 113 поступка јавних набавки и то путем 21 отвореног поступка у вриједности од 1.840.640 КМ, 8 конкурентских поступака у вриједности од 112.404 КМ, 76 директних споразума у вриједности од 176.252 КМ, два преговарачка поступка без објаве обавјештења о набавци у вриједности од 352.178 КМ, шест поступака везано за услуге из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске“ број 38/14) у вриједности од 85.822 КМ и 18 поступака који су изузети од примјене одредаба Закона у јавном набавкама према члану 10. став (1) тачке (е) и (д) у вриједности од 3.759.887 КМ.

Према извјештају о реализацији плана набавки Фонд је у току 2020. године окончао процедуру за укупно 168 поступака јавних набавки укупне вриједности од 2.513.152 КМ – без ПДВ-а (у наведени износ нису укључене набавке које су изузете од одредби Закона у складу са чланом 10.). Окончана су 24 отворена поступка јавне набавке укупне вриједности од 2.223.224 КМ, пет по конкурентском захтјеву за достављање понуда укупне вриједности 58.983 КМ, један преговарачки поступак без објаве

обавјештења о набавци укупне вриједности 10.002 КМ, четири поступка јавних набавки из Анекса II дио Б Закона укупне вриједности 63.837 КМ и 134 поступка путем директног споразума укупне вриједности 157.161 КМ.

Набавке су се највећим дијелом односиле на услуге одржавања система за управљање електронским документима, микрофилмовања и превођења документације, изнајмљивања уређаја за штампу, услуге исплате пензија путем поште, телекомуникационе услуге, набавке и одржавање возила и друге услуге.

Ревизијским испитивањем су обухваћени проведени поступци јавних набавки у вриједности од 1.358.817 КМ и то осам отворених поступака у вриједности од 1.295.921 КМ, један конкурентски поступак у вриједности од 9.602 КМ, један поступак путем Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама у вриједности од 32.876 КМ и четири директна споразума у вриједности од 23.886 КМ.

Код ревизијом обухваћених поступака јавних набавки нису утврђене неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

У складу са Законом о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), Фонд је у предвиђеном року сачинио и доставио Министарству финансија Републике Српске буџетске захтјеве по инструкцијама 1. и 2. за период 2020 – 2022. године са образложеним планским износима.

Заједно са буџетским захтјевом по инструкцији 2. у износу од 1.132.590.500 КМ Фонд је доставио и Захтјев за додатним буџетским оквиром за 2020. годину, којим је затражено повећање буџета за износ од 66.600.000 КМ. Повећање буџета намијењено је за дознаке по основу пензијског осигурања у износу од 45.562.300 КМ и издатке за отплату неизмерених обавеза из ранијих година у износу од 21.037.700 КМ. Фонд је Министарству финансија доставио и Допуну буџетског захтјева за период 2020 – 2022. године у износу од по 136.000 КМ за сваку годину, који се односи на средства потребна за реализацију Одлуке о организовању Пензијског плана Владе Републике Српске.

На основу инструкције Министарства финансија, а у складу са Закључком Владе Републике Српске, Фонд је извршио процјену средстава неопходних за исплату бруто плата запосленима у 2020. години, због планираног повећања платних коефицијената. Процијењени износ средстава потребних за бруто плате запослених у Фонду у 2020. години износио је 13.686.000 КМ.

Одлуком о усвајању буџета Републике Српске за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 112/19) Фонду су одобрена средства у износу од 1.163.818.700 КМ. Одлуком о усвајању Ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 61/20) Фонду су одобрена средства у износу од 1.173.365.200 КМ. Одлуком о усвајању другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 122/20) Фонду су одобрена средства у износу од 1.179.760.000 КМ и то за расходе за лична примања запослених у износу од 13.937.600 КМ, расходе по основу коришћења роба и услуга у износу од 6.284.100 КМ, дознаке по основу пензијског осигурања у износу од 1.158.500.000 КМ, расходе по судским рјешењима у износу од 400.000 КМ, издатке за нефинансијску имовину у износу од 260.000 КМ и остале издатке у износу од 378.300 КМ.

У складу са чланом 8. Закона о извршењу буџета Републике Српске, Фонд је након усвојеног другог Ребаланса буџета провео укупно пет реалокација у укупном износу од 558.600 КМ. Двије реалокације су одобрене на основу рјешења директора Фонда у износу од 10.600 КМ, док су три реалокације одобрене на основу рјешења Владе Републике Српске у износу од 548.000 КМ. Влада је одобрила реалокацију средстава са позиције расхода за бруто плате запослених на позицију расхода за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и других накнада плата у износу од 115.000 КМ и позицију осталих издатака из трансакција са другим јединицама власти у износу од 12.000 КМ. Потреба за овом реалокацијом се појавила услед већег броја боловања изазваних пандемијом. Другим рјешењем Владе Републике Српске извршена је реалокација са позиције расхода за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања на позицију расхода за отпремнине и једнократне помоћи у износу од 500 КМ и са позиције расхода за стручне услуге на позицију расхода по судским рјешењима у износу од 10.500 КМ. Трећим рјешењем о реалокацији Влада Републике Српске је извршила реалокацију између буџетских корисника и том приликом на друге буџетске кориснике реалоцирала износ од 410.000 КМ са организационог кода Фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Буџетски расходи (осим обрачунских) и издаци исказани су у износу од 1.177.792.619 КМ, што је у оквиру Ребаланса буџета и накнадно извршених реалокација.

6.1.1. Приходи и примици

Приходи (осим прихода обрачунског карактера) и примици су исказани у износу од 10.321.279 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Приходи Фонда су исказани у износу од 12.856.698 КМ. Односе се на непореске приходе, приходе обрачунског карактера и трансфере унутар исте јединице власти.

Непорески приходи су исказани у износу од 1.287.151 КМ и највећим дијелом се односе на остале непореске приходе.

Остали непорески приходи су исказани у износу од 1.252.998 КМ и највећим дијелом се односе на приходе по основу враћених пензија (од Пошта Српске а.д. Бања Лука и пословних банака) које нису дозначене корисницима и неће бити поново укључене у исплату у износу од 567.074 КМ, рефундација накнада приправника у износу од 163.168 КМ, одштетних захтјева наплаћених од иностраних носиоца осигурања у износу од 70.890 КМ, издавања различитих увјерења у износу од 100.230 КМ, приходе по основу камата по судским рјешењима у износу од 101.495 КМ, регресних поступака у износу од 75.409 КМ и осталих прихода у износу од 174.732 КМ.

Приходи обрачунског карактера су исказани у износу од 6.010.645 КМ и највећим дијелом се односе на приходе по основу укидања резервисања у износу од 51.371 КМ, од усклађивања вриједности имовине у износу од 9.899 КМ, добитке од продаје имовине у износу од 17.042 КМ и остале приходе обрачунског карактера у износу од 5.932.066 КМ.

Остали приходи обрачунског карактера највећим дијелом се односе на приходе по основу укњижавања потраживања од Поштанске штедионице у износу од 5.662.917 КМ, приходе по основу пресуда по судским рјешењима у износу од 149.771 КМ, приходе по основу отписа обавеза за пензије у износу од 27.349 КМ, те приходе по основу наплате спорних потраживања из регресних поступака у износу од 86.697 КМ.

Трансфери унутар исте јединице власти су исказани у износу од 5.558.902 КМ, а односе се на трансфере по основу одлука Владе Републике Српске на име Програма социјалног збрињавања радника који су процесом приватизације, стечаја и ликвидације предузећа остали без запослења или су испунили услов за старосну пензију.

У циљу рјешавања социјалних проблема узрокованих приватизацијом предузећа, Народна скупштина Републике Српске је донијела Основе програма социјалног збрињавања радника који ће процесом приватизације, стечаја и ликвидације предузећа остати без запослења („Службени гласник Републике Српске“ број 68/03), Одлуку о критеријима и додатним процедурама за одлучивање по захтјевима за социјално збрињавање радника („Службени гласник Републике Српске“ број 60/04 и 16/06) и Одлуку о продужењу примјене Основа програма („Службени гласник Републике Српске“ број 38/06). Влада Републике Српске је у циљу рјешавања социјалних проблема донијела три одлуке о одобравању средстава за социјално збрињавање радника у укупном износу од 5.558.902 КМ.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 3.475.226 КМ, а односе се на примитке за нефинансијску имовину, примитке од финансијске имовине и остале примитке.

Примици за нефинансијску имовину исказани су у износу од 2.644.742 КМ, а чине их примитки за зграде и објекте у износу од 1.497.300 КМ, примитки за постројења и опрему у износу од 17.042 и примитки за земљиште у износу од 1.130.400 КМ.

Ови примитки су остварени продајом некретнина (зграде и земљишта у износу од 2.627.700 КМ) које је Фонд ПИО добио од Поштанске штедионице на име намирења дијела потраживања, за шта је потписан уговор о преносу права својине и посједа 17.02.2020.године (што је објашњено у тачки 3).

Примици за постројења и опрему су остварени продајом три аутомобила.

Примици од финансијске имовине исказани су у износу од 626.722 КМ, а чине их примитки од наплате зајмова датих запосленим радницима (зајмови дати у периоду до 2001. године) у износу од 47.566 КМ и примитки по основу регресних поступака (преплата пензија у ранијим годинама) у износу од 579.156 КМ.

Остали примитки су исказани у износу од 203.762 КМ, а односе се на остале примитке у износу од 11.970 КМ и остале примитке из трансакција са другим јединицама власти у износу од 191.792 КМ.

Остали примитки, исказани у износу од 11.970 КМ односе се на примитке по основу пореза на додату вриједност у износу од 2.103 КМ, примитке од јединица локалне самоуправе по основу записника о поравнању у износу од 8.267 КМ и примитке по основу љекарског вјештачења у износу од 1.600 КМ.

Остали примитки из трансакција са другим јединицама власти су исказани у износу од 191.792 КМ, а односе се на примитке по основу рефундација плата за вријеме породилског одсуства запослених који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи (осим расхода обрачунског карактера) и издаци су исказани у укупном износу од 1.177.792.619 КМ.

6.1.2.1. Расходи

Расходи су исказани у износу од 1.178.831.418 КМ. Односе се на текуће расходе у износу од 1.177.250.416 КМ, расходе обрачунског карактера у износу од 1.576.002 КМ и трансфере унутар исте јединице власти у износу од 5.000 КМ.

Текући расходи се односе на расходе за лична примања запослених, расходе по основу коришћења роба и услуга, дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања и расходе по судским рјешењима.

Расходи за лична примања запослених су исказани у износу од 13.794.543 КМ, а чине их расходи за бруто плате запослених у износу од 12.754.468 КМ, расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада у износу од 351.232 КМ, расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата у износу од 516.202 КМ и расходи за отпремнине и једнократне помоћи у бруто износу од 172.641 КМ.

Расходе за бруто плате запослених највећим дијелом чине расходи за основну плату, расходи за увећање основне плате и расходи за порез и збирне доприносе на плату.

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада највећим дијелом чине расходи за накнаде за превоз на посао и са посла, јубиларне награде, дневнице за службена путовања и порез, расходе за пензијски допринос за добровољно пензијско осигурање на терет послодавца и збирни доприноси на накнаде.

Расходе за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата највећим дијелом чине расходи за накнаду плата за вријеме боловања и породилског одсуства који се не рефундирају, порези на накнаде који се не рефундирају и збирни доприноси који се не рефундирају.

Расходе за отпремнине и једнократне помоћи (бруто) највећим дијелом чине расходи за отпремнине, новчане помоћи приликом рођења дјетета, у случају смрти члана уже породице, те у случају теже болести или инвалидности.

Расходи по основу коришћења роба и услуга су исказани у износу од 5.950.776 КМ, а односе се на расходе по основу закупа, енергије, комуналних и комуникационих услуга, режијског материјала, текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга и на остале некласификоване расходе.

Расходи по основу закупа исказани су у износу од 36.405 КМ, а односе на закуп пословних простора за рад пословница у Мркоњић Граду, Угљевуку, Дервенти, Станарима, Костајници и Новом Горажду, као и за смјештај архиве у Бања Луци.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 1.276.224 КМ. Односе се на расходе по основу поштанских услуга (520.044 КМ), електричне енергије (204.144 КМ), централног гријања (183.372 КМ), коришћења фиксних и мобилних телефона и интернета (180.619 КМ), комуналних услуга (136.898 КМ), обезбјеђења имовине (49.176 КМ) и остале расходе у износу од 1.971 КМ.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 151.928 КМ. Односе се на расходе за канцеларијски материјал (94.032 КМ), материјал за одржавање чистоће (51.191 КМ) и остали материјал у износу од 6.705 КМ.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 115.030 КМ а односе се на расходе за текуће одржавање опреме (65.530 КМ), превозних средстава (26.711 КМ), зграда (21.465 КМ) и остале расходе у износу од 1.324 КМ.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 68.819 КМ. Односе се на расходе по основу утрошка горива (40.428 КМ), смјештаја на службеним путовањима у земљи (24.531 КМ) и остале расходе у износу од 3.860 КМ.

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 4.153.548 КМ. Односе се на расходе за услуге исплата-поште (2.965.973 КМ), одржавања рачунарских програма (493.382 КМ), одржавања лиценци (176.621 КМ), штампања (138.347 КМ), микрофилмовање, оцјене медицинске документације, приступа информацијама о доприносима и остале стручне услуге (227.474 КМ), превођење (32.414 КМ) и остале услуге у износу од 119.337 КМ.

Остали неklasификовани расходи исказани су у износу од 148.822 КМ. Чине их расходи за бруто накнаде члановима управног одбора (73.413 КМ), доприносе за професионалну рехабилитацију инвалида (27.275 КМ), репрезентацију (10.668 КМ) и остали расходи у износу 37.466 КМ.

Дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања су исказане у износу од 1.157.094.950 КМ, а односе се на дознаке за нето пензије у износу од 1.136.922.009 КМ, дознаке у износу од 8.747.985 КМ (трошкови погребна 5.400.750 КМ, дознаке по основу права остварених у ранијим годинама - накнаде пензионерима учесницима Народноослободилачког рата 2.897.138 КМ, накнаде за тјелесна оштећења и накнаде за туђу помоћ и његу 450.097 КМ) и дознаке Фонду здравственог осигурања Републике Српске по основу здравственог осигурања пензионера у износу од 11.424.956 КМ. У току 2020. године извршено је редовно усклађивање општег бода и процента за усклађивање пензија у вриједности од 3,11% почевши од 01.01.2020. године и утврђен је коефицијент за валоризацију плата у 2020. години („Службени гласник Републике Српске“ број 6/20). Расходи на име дистрибуције пензија су наведени на раније поменутој позицији расхода (расходи за стручне услуге). Питања примјене прописа у самом раду приликом доношења привремених и коначних рјешења за остваривање права на пензију нису била предмет ове ревизије. Према подацима о исплати пензија и других примања на 31.12.2020. године, у Фонду је евидентирано 270.781 корисника права на пензију и 223 корисника права на накнаде за туђу помоћ и његу и тјелесно оштећење који то право користе као једино право. У матичној евиденцији осигураника на дан 31.12.2020. године регистрована су 315.498 осигураника. Просјечна самостална пензија у извјештајном периоду износила је 393,56 КМ, а просјечна пензија, узимајући у обзир и сразмјерне пензије 348,08 КМ. У извјештајном периоду остварено је укупно 15.894 права на пензију, од чега 11.059 старосних, 3.576 породичних и 1.259 инвалидских. Средства по основу доприноса и средства из добити ПРЕФ-а, припадају буџету Републике и евидентирају се у главној књизи трезора Републике на организационом коду Министарства финансија Републике Српске.

Расходи по судским рјешењима исказани су износу од 410.147 КМ и највећим дијелом се односе на расходе по основу исплате главнице дуга и остале расходе по судским рјешењима.

Расходи обрачуноског карактера су исказани у износу од 1.576.002 КМ и највећим дијелом се односе на расходе по основу амортизације у износу од 733.011 КМ, резервисања у износу од 58.534 КМ, усклађивања вриједности имовине у износу од 686.968 КМ (највећим дијелом (484.300 КМ) се односе на расходе по основу усклађивања вриједности некретнина добијених на име намирења дијела потраживања од Поштанске штедионице, а који су настали као разлика између процијењене вриједности по којој су некретнине укњижене на Фонд и процјене вриједности тих некретнина извршене за потребе њихове продаје од стране Фонда (што је објашњено у тачки 3) и по основу корекције потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске и јединица локалне самоуправе у износу од 75.164 КМ.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 537.203 КМ, што је у оквиру Ребаланса буџета и накнадних реалокација. Односе се на издатке за нефинансијску имовину и остале издатке.

Издаци за нефинансијску имовину су исказани у износу од 157.190 КМ, а највећим дијелом се односе на издатке за набавку рачунарске опреме, издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију канцеларијских објеката и простора и на резервисана средства за набавку рачунарских програма.

Остали издаци су исказани у износу од 380.013 КМ, а највећим дијелом се односе на издатке по основу депозита и кауција у износу од 56.405 КМ те издатке из трансакција са другим јединицама власти у износу од 311.146 КМ

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти у потпуности се односе на издатке који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања по основу накнаде плата за вријеме породилског одсуства и боловања.

6.2. Имовина, обавезе и извори

6.2.1. Имовина

6.2.1.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина Фонда је исказана у износу од 29.634.457 КМ бруто вриједности, 11.140.862 КМ исправке вриједности и 18.493.595 КМ нето вриједности. У цјелости се односи на нефинансијску имовину у сталним средствима, а чини је произведена стална имовина, драгоцјености и непроизведена стална имовина.

Произведена стална имовина се односи на зграде и објекте, опрему, инвестициону имовину и нематеријалну произведену имовину.

Зграде и објекти су исказани у износу од 22.090.982 КМ бруто вриједности, 6.188.252 КМ исправке вриједности и 15.902.730 КМ нето вриједности. Односе се на укупно 115 различитих објеката у којима су смјештени централна служба, филијале и пословнице Фонда, као и остали објекти. У току 2020. године извршено је нових улагања у објекте по основу реконструкције и доградње у вриједности од 83.479 КМ, а највећим дијелом на основу уговора који су закључени у 2019. години. За поменута улагања средства су највећим дијелом резервисана у буџету за 2019. годину.

Опрема је исказана у износу од 4.165.529 КМ бруто вриједности, 3.379.597 КМ исправке вриједности и 785.932 КМ нето вриједности. Највећим дијелом се односе на моторна возила, канцеларијски намјештај и рачунарску опрему. У току 2020. године било је нових набавки опреме у вриједности од 268.733 КМ (возила 120.225

КМ, рачунарска и телефонска опрема 134.318 КМ и остала опрема 14.190 КМ), док нето вриједност отписа опреме на основу стања утврђеног редовним годишњим пописом износи 2.188 КМ.

Инвестициона имовина је исказана у износу од 314.101 КМ бруто вриједности, 113.386 КМ исправке вриједности и 200.715 КМ нето вриједности. Односи се на вриједност пословних објеката издатих у закуп.

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 2.443.733 КМ набавне вриједности, 1.459.627 КМ исправке вриједности и 984.106 КМ нето вриједности и у цијелости се односи на вриједност рачунарских програма. У току 2020. године било је нових набавки рачунарских програма у вриједности од 135.955 КМ.

Драгоцјености су исказане у износу од 8.931 КМ бруто и нето вриједности и у потпуности се односе на умјетничка дјела.

Непроизведена стална имовина је исказана у бруто и нето износу од 611.181 КМ и у потпуности се односи на вриједност земљишта на различитим локацијама у земљи.

6.2.1.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина и разграничења су исказана у износу од 293.786.443 КМ бруто вриједности, 6.539.859 КМ исправке вриједности и 287.246.584 КМ нето вриједности. Односи се на дугорочну финансијску имовину и на краткорочну финансијску имовину и разграничења.

Дугорочна финансијска имовина је исказана у износу од 283.225.433 КМ бруто вриједности, 1.987.891 КМ исправке вриједности и 281.237.542 КМ нето вриједности, а чине је дугорочни пласмани (нето вриједности 279.852.479 КМ) и дугорочна потраживања (нето вриједности 1.385.063 КМ). Дугорочне пласмане чине акције и учешћа у капиталу и дугорочни зајмови, док дугорочна потраживања чине остала дугорочна потраживања.

Акције и учешћа у капиталу су исказани у износу од 279.810.283 КМ нето вриједности, а односе се на акције и удјеле које је Фонд стекао на име учешћа у оснивачком капиталу акционарских друштава и друштава са ограниченом одговорношћу, као и конверзије пореског дуга у акције по основу одлука Владе Републике Српске. Акције су регистроване у Централном регистру хартија од вриједности а. д. Бања Лука. Процјену фер вриједности акција и учешћа у капиталу за акције и учешћа стечена конверзијом пореског дуга врши Друштво за управљање ПРЕФ-ом. Процјена фер вриједности се врши на дан билансирања и на дан преноса финансијске имовине на ПРЕФ.

Вриједност акција и учешћа у капиталу које је Фонд стекао по основу учешћа у оснивачком капиталу и које су исказане у износу од 279.370.410 КМ (ПРЕФ 278.608.987 КМ, Поштанска штедионица Републике Српске а.д. Бања Лука 661.423 КМ и Друштво за управљање ПРЕФ-ом а.д. Бања Лука 100.000 КМ) није мијењана у 2020. години. Поред наведеног вриједност акција и учешћа у капиталу Фонда чине и акције ПД „Семберија“ а.д. Бијељина, „ДИВ“ а.д. Власеница у стечају, као и учешће у капиталу „Зрак – ДКС“ д.о.о. Теслић. Процјену фер вриједности акција наведених друштава на дан 31.12.2020. године извршило је Друштво за управљање ПРЕФ-ом а.д. Бања Лука. Тиме је фер вриједност акција ПД „Семберија“ а.д. Бијељина утврђена у износу од 212.035 КМ, за „ДИВ“ а.д. Власеница у стечају утврђено је да не постоји реална вриједност, док је фер вриједност учешће у капиталу „Зрак – ДКС“ д.о.о. Теслић утврђена у износу од 227.837 КМ.

Дугорочни зајмови су исказни у износу од 42.196 КМ, а односе се на стамбене кредите дате радницима и пензионерима у периоду до 2001. године на рок отплате до 20 година и каматну стопу од 1%. У току 2020. године наплаћено је ових кредита у износу од 47.566 КМ и по том основу су исказани примици од наплате стамбених зајмова датих радницима. На позицији дугорочних зајмова датих радницима и пензионерима који доспијевају на наплату до годину исказан је износ од 37.503 КМ.

Остала дугорочна потраживања су исказана у износу од 2.139.595 КМ бруто вриједности, 754.532 КМ исправке вриједности и 1.385.063 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања по основу регресних поступака (преплате пензија), односно на више исплаћени износ пензија које је Фонд исплатио лицима на коју или нису имали право по Закону о ПИО или је износ који им припада требао бити мањи.

Чланом 161. Закона о ПИО је прописано да лице коме је на терет Фонда извршена исплата, на коју по наведеном закону није имало право, обавезно је да Фонду врати тако примљени износ, а чланом 162. став (1) и (2) истог закона је прописано да се за наведено доноси рјешење о утврђивању преплаћеног износа. Када се утврди постојање преплате, Фонд доноси рјешење у којем утврђује преплаћени износ, услове враћања, рок отплате, те доноси отплатни план (уколико се одобри плаћање на рате). У складу са донесеним рјешењима потраживања су евидентирана и класификована на активне кориснике (који примају пензију од Фонда) и пасивне кориснике (који не примају пензију од Фонда), а по року доспијећа на дугорочна и краткорочна потраживања.

Разлози због којих је на противправан начин остварено право из пензијског и инвалидског осигурања су били најчешће због непријављивања промјена које утичу на коришћење права на пензију (престанак редовног школовања, смрт корисника, престанак права на породичну пензију, остварено право код другог носиоца осигурања, остварено право на пензију по другом основу и слично); замијењеног привременог рјешења, извршеног новог прерачуна пензије и утврђеног мањег износа од оног који је исплаћиван; исплаћене пензије по два основа; преплаћене сразмјерне и дјелјиве пензије и слично.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 10.561.010 КМ бруто вриједности, 4.551.968 КМ исправке вриједности и 6.009.042 КМ нето вриједности, а чине је краткорочни пласмани нето вриједности 37.503 КМ, краткорочна потраживања нето вриједности 3.294.188 КМ, краткорочна разграничења нето вриједности 46.500 и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти нето вриједности 2.630.851 КМ.

Краткорочни пласмани се односе на дугорочне зајмове који доспијевају на наплату до годину дана.

Краткорочна потраживања највећим дијелом чине потраживања по основу продаје и извршених услуга у нето износу од 28.669 КМ, потраживања за камате, дивиденде и друге финансијске приходе у износу од 40.156 КМ и остала краткорочна потраживања у нето износу од 3.224.873 КМ.

Остала краткорочна потраживања највећим дијелом представљају краткорочна потраживања за накнаду штете у земљи у износу од 2.862.242 КМ и остала краткорочна потраживања у земљи у износу од 527.643 КМ.

Краткорочна потраживања за накнаду штете у земљи представљају преостали дио потраживања од Поштанске штедионице према Уговору о преносу права својине и посједа, којим је Поштанска штедионица прихватила своју обавезу према Фонду ПИО

у укупном износу од 5.662.915 КМ, а на основу пресуде Врховног суда Републике Српске. На име дјелимичног измирења обавезе Поштанска штедионица је Фонду уступила некретнине (земљиште и зграду), а преостали дио је евидентиран као краткорочно потраживање.

Остала краткорочна потраживања у земљи се највећим дијелом односе на потраживања по основу уплате износа од 119.249 КМ на депозитни рачун Основног суда Градишка на име откупа потраживања бивших радника „Ратарство“ а.д. Нова Топола у стечају у циљу окончања стечајног поступка и то за оне раднике који нису добровољно прихватили услове откупа из 2018. године. Преостали износ осталих краткорочних потраживања се највећим дијелом односи на одштетне захтјеве по споразумима са иностраним носиоцима пензијског осигурања.

Откупом потраживања бивших радника „Ратарство“ а.д. Нова Топола у стечају у циљу окончања стечајног поступка Фонд је постао повјерилац у стечајном поступку над поменутиим привредним друштвом. Од укупног броја радника која су имала потраживања од „Ратарство“ а.д. Нова Топола у стечају у току 2018. године 214 радника је прихватило уговор са Фондом о уступању потраживања, док 19 лица то нису прихватили.

Регресна потраживања на позицији краткорочних потраживања представљају онај дио потраживања по регресним поступцима (неосноване преплате пензија) који су дужници (лица којима је пензија преплаћена) били обавезни да плате, а то до краја 2020. године нису учинили (потраживања која су доспјела на наплату) или ће у току 2021. године у складу са планом отплате (у оним случајевима у којима је такав начин отплате уговорен) доспјети на наплату.

Спорна потраживања су исказана у износу од 3.980.925 КМ. Највећим дијелом су настала по основу исправке вриједности потраживања по регресним поступцима у износу од 1.879.735 КМ (потраживања која су доспјела на наплату, а у року од годину дана нису наплаћена), одштетним захтјевима по споразумима са иностраним носиоцима пензијског осигурања у износу од 97.497 КМ и осталих спорних потраживања у износу од 2.003.693 КМ. Остала спорна потраживања се највећим дијелом односе на потраживања у стечајном поступку над „Ратарство“ а.д. Нова Топола у стечају у износу од 1.417.792 КМ, „Бобар банком“ а.д. Бијељина у стечају у износу од 320.790 КМ и ГП „Рад“ а.д. Бијељина у стечају у износу од 259.070 КМ. Влада Републике Српске је дала сагласност на коначан отпис ненаплативих потраживања из регресних поступка у износу од 8.641 КМ („Службени гласник Републике Српске“ број 28/20).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти је исказана у износу од 3.158.251 КМ бруто вриједности, 527.400 КМ исправке вриједности и 2.630.851 КМ нето вриједности. Чине их краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција унутар исте јединице власти.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на потраживања из ранијег периода од јединица локалне самоуправе и фондова обавезног социјалног осигурања по записницима Пореске управе Републике Српске по основу погрешних уплата у износу од 127.499 КМ које је у потпуности исправљено, као и потраживања по основу рефундација за накнаде плата по основу боловања и породилског одсуства запослених у Фонду. Од укупног износа потраживања по основу рефундација за накнаде плата запослених у

износу од 509.255 KM извршена је корекција потраживања која нису наплаћена у року од годину дана. Вриједност исправке ових потраживања износи 399.901 KM и у потпуности се односи на потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција унутар исте јединице власти су исказана у износу од 2.495.253 KM и у потпуности се односе на потраживања на име програма социјалног збрињавања радника који су процесом приватизације, стечаја и ликвидације предузећа остали без запослења или су испунили услов за старосну пензију. Фонд је у својим финансијским извјештајима за 2020. годину признао поменуто потраживање на основу одлука Владе Републике Српске о одобравању средстава за социјално збрињавање радника.

6.2.2. Обавезе

Укупне обавезе и разграничења Фонда исказане су у износу од 120.595.132 KM и односе се на дугорочна резервисања и разграничења у износу од 7.670 KM и на краткорочне обавезе и разграничења у износу од 120.587.462 KM.

Краткорочне обавезе и разграничења се односе на обавезе за лична примања запослених, обавезе из пословања, обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите и краткорочна резервисања и разграничења.

Обавезе за лична примања запослених су исказане у износу од 1.188.402 KM. Односе се на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за децембар 2020. године у износу од 1.137.272 KM и за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи у износу од 51.130 KM. До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја ове обавезе су у потпуности измирене.

Обавезе из пословања су исказане у укупном износу од 2.210.286 KM. Односе се на обавезе из пословања у земљи у износу од 2.200.740 KM и обавезе из пословања у иностранству у износу од 9.546 KM. Најзначајније обавезе се односе на обавезе за набавку роба и услуга у земљи у износу од 869.741 KM, обавезе по судским рјешењима у земљи у износу од 50.959 KM и остале обавезе у земљи у износу од 1.236.989 KM. Остале обавезе у земљи се односе на доприносе за здравствено осигурање пензионера у Републици Српској, Брчко Дистрикту, Федерацији БиХ и у иностранству, те обуставе на пензије појединих пензионера по основу судских рјешења. До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја ове обавезе су остале неизмирене у износу од 281.702 KM.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите су исказане у износу од 115.393.921 KM. Односе се на обавезе за дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања, а чине их обавезе за нето пензије за децембар 2020. године у износу од 92.396.816 KM, обавезе по основу враћених неисплаћених пензија у текућој години у износу од 393.707 KM, обавезе по основу враћених неисплаћених пензија из ранијих година у износу од 365.104 KM, обавезе по основу обустава на пензије у износу од 3.096.893 KM, обавезе по основу чланарина удружењима пензионера у износу од 462.410 KM и обавезе по основу одштетних захтјева у износу од 18.678.991 KM. Обавезе по одштетним захтјевима односе се на обрачунате пензије иностраним носиоцима осигурања у складу са међународним споразумима о социјалном осигурању. До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја ове обавезе су остале неизмирене у износу од 18.482.514 KM (највећим дијелом се односе на одштетне захтјеве).

Краткорочна резервисања и разграничења су исказана у износу од 1.794.853 КМ. Односе се на резервисања за неповољне исходе судских поступака. У току 2020. године Фонд је извршио укидање резервисања по наведеном основу у укупном износу од 51.371 КМ на основу анализе и ажурирања података о судским споровима започетим у ранијим годинама. Такође, у току 2020. године извршена су додатна резервисања у износу од 58.534 КМ на име промјена у судским поступцима по предметима који су започети у ранијем периоду.

6.2.3. Извори и промјене на нето имовини

Резерве Фонда су исказане у износу од 53.658 КМ, а односе се на резерве по основу процијењене вриједности акција у ПД „Семберија“ а.д. Бијељина (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.3. Ванбилансна евиденција

Вриједност ванбилансне активе и ванбилансне пасиве Фонда исказана је у износу од 6.548.544 КМ, а односи се на примљене мјенице за обезбјеђење од ризика реализације уговорених услуга на име исплате пензија путем текућих рачуна и дознака поштама, као и мјенице примљене од добављача као гаранција за добро извршење посла (вриједност примљених мјеница износи 5.713.542 КМ); неоткупљене станове набављене у периоду до 2001. године који су у процедури откупа (процијењена вриједност станова износи 732.477 КМ) и мултифункционалне копир-принтер апарате узете у закуп и лиценце за приступ трезорском систему пословања (у вриједности од 102.525 КМ).

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На дан 31.12.2020. године против Фонда су вођена укупно 92 судска поступка процијењене вриједности 1.091.174 КМ, од чега 35 спорова процијењене вриједности 116.707 КМ на основу тужби пензионера.

Најзначајнији спор у коме је Фонд тужена страна је тужба Удружења малих акционара „Требиње превоз“ а. д. Требиње на име накнаде материјалне штете због умањења вриједности имовине предузећа процијењене вриједности 500.000 КМ. Поступак је у прекиду, а процјена исхода овог поступка је одбијање тужбеног захтјева.

Фонд се појављује као тражилац извршења у 67 поступака и тужилац у 56 предмета (спорови за накнаду штете, привредни спорови и остали спорови) од којих се највећи по износу односи на тужбе поднесене против:

- БиХ, Федерације БиХ, Федералног Завода ПИО/МИО ради накнаде штете у износу од 545.000.000 КМ (без трошкова судског поступка и затезних камата). Поступак је у прекиду од 2013. године, а процјена исхода спора је одбацивање тужбе,
- ГП „Рад“ а. д. Бијељина, износ по тужби 166.539 КМ, ради спора око два путничка лифта, занатских радова и продаје станова. Над поменутиим предузећем је покренут стечајни поступак, а Фонд је поднио пријаву потраживања у стечајном поступку. Поступак је у прекиду, а процјена исхода спора је дјелимично усвајање тужбеног захтјева и
- Железнице Републике Српске, а.д. Добој, износ по тужби 185.169 КМ, ради накнаде штете настале у вези са остваривањем права на инвалидску пензију радника. Над поменутиим предузећем отворен је поступак реструктурирања, а Фонд је поднио пријаву потраживања која је призната и уврштена у План

финансијског и оперативног реструктурирања. Процјена исхода овог поступка је усвајање тужбеног захтјева.

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2020. годину сачињена су и писана Образложења за период 01.01-31.12.2020. годину, која пружају неопходне опште податке о Фонду, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи, примијењеним рачуноводственим политикама, као и додатна појашњења појединих позиција у финансијским извјештајима, у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 – Презентација финансијских извјештаја и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Ревизијски тим

Др Бојан Ђурић, с.р.

Данка Панић Ашанин, с.р.